

Opracowanie:

Mariusz Bochyński

i rodzina Ramusiewiczów

Rodzina Ramusiewiczów: życie w Polsce i emigracja do Stanów Zjednoczonych z ziemi łomżyńskiej

Niniejsze opracowanie ma na celu przybliżenie w formie chronologicznej potomkom rodziny Ramusiewicz z ziemi łomżyńskiej ich dziejów z wczesnego okresu ubiegłego stulecia, życia na terytorium okupowanej Polski oraz emigracji do Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej mającej umożliwić ucieczkę z zaboru rosyjskiego i wpłynąć na poprawę jakości życia.

Piotr Ramusiewicz, mój praprapradziadek, najmłodsze dziecko Stefana i Konstancji, urodził się w 1831 roku i jego przyjście na świat zostało odnotowane w księdze parafialnej w parafii w Rzekuniu (AU Rzekuń 42/1831). W 1856 roku w kościele pod wezwaniem Najświętszego Serca Jezusowego w Rzekuniu, Piotr wstąpił w związek małżeński z Franciszką Strzelecką (AM Rzekuń 5/1856). Piotr i Franciszka mieli ośmioro dzieci, kolejno:

– Konstanty, mój pra-pradziadek, urodzony w 1856 roku. (AU Rzekuń 94/1856) Konstanty Ramusiewicz wszedł w związek małżeński z Rozalią Podbielską w roku 1880 w Rzekuniu. Doczekali się oni potomstwa, z którego pięcioro emigrowało do Stanów Zjednoczonych na stały pobyt jak i w celach zarobkowych.

– Jan urodzony w 1859 roku (AU Rzekuń 76/1859) zmarł w wieku dwóch lat (AZ Rzekuń 1861)

– Józef urodzony w 1861 (AU Rzekuń 136/1861) Józef wszedł w związek małżeński z Bronisławą Ruszczyk w roku 1891 w Szczepankowie.

– Marianna urodzona w 1864 roku (AU Rzekuń 1864) zmarła w wieku 4 lat (AZ Rzekuń 17/1868).

– Konstancja urodzona w 1868 roku (AU Rzekuń 102/1868).

Konstancja wyszła za Adama Turka w 1889 roku w Rzekuniu. Mieli oni sześcioro dzieci:
– Aleksandra urodzona w 1871 roku (AU Rzekuń 117/1871) zmarła jako roczne dziecko (AZ Rzekuń 19/1872);

– Antoni urodzony w 1873 roku (AU Rzekuń 114/1873).

Antoni jako jedyne dziecko Piotra i Franciszki emigrował do Stanów Zjednoczonych. Do dzisiaj nie udało się ustalić, kiedy Antoni wyemigrował oraz do kogo mógł wyjechać. Antoni wszedł w związek małżeński z Anastazją.

W amerykańskich bazach danych Antoni figuruje pod zmienionym/uproszczonym „pod język angielski” imieniem i nazwiskiem Anthony Ramusivich. Nazwisko to jest nadal używane w tej formie przez potomków Antoniego i Anastazji, urodzonych i wychowanych w Ameryce. Antoni zmarł w miejscowości Charleroi w stanie Pensylwania w 1918 roku na gruźlicę. Osierocił czterech synów:

– Stanisława urodzonego w 1877 roku (AU Rzekuń 68/1877), zmarłego jako roczne dziecko w 1878 roku (AZ Rzekuń 12/1878).

Dzieci Konstantego i Rozalii z domu Podbielska:

– Paulina, urodzona w 1880 roku, zmarła w 1881 roku;

– Ludwika, urodzona w 1882.

Ludwika Ramusiewicz wyszła za mąż za Stanisława Grabowskiego w 1904 roku. Stanisław Grabowski podróżował do Stanów Zjednoczonych, gdzie przebywał już jego brat Jan Grabowski z rodziną. Na chwilę obecną nie ustalono miejsca ani daty śmierci obojga małżonków, aczkolwiek Stanisław w dokumentach emigracyjnych do USA z 1908 roku deklaruje, że przybywa do Stanów Zjednoczonych, jako osoba samotna, nie deklaruje, że jest wdowcem.

– Jan, urodzony w 1885 roku.

Jan Ramusiewicz wszedł w związek małżeński z Bronisławą Grabowską, siostrą swojego szwagra Stanisława Grabowskiego, męża Ludwiki Ramusiewicz.

Według informacji przechowywanych w archiwach w USA Jan również przebywał w Stanach Zjednoczonych w celach zarobkowych, w Wilmington w stanie Delaware ostatecznie powrócił do Polski do żony.

Jan miał z Bronisławą sześcioro dzieci, ale tylko Jan dożył starości, ponieważ jego rodzeństwo zmarło wcześniej, w okresie dzieciństwa.

Jan senior jak i jego syn wraz z żonami spoczywają na cmentarzu w Goworowie w województwie mazowieckim.

– Teofil urodzony w 1887 roku, zmarł w 1889 roku;

– Paulina, urodzona w 1889 roku.

Paulina Ramusiewicz wyjechała z Miastkowa, w powiecie łomżyńskim, do Wilmington w stanie Delaware w USA w 1912 roku. Przebywał tam już jej młodszy brat Stanisław Ramusiewicz, który był odnotowany w dokumentach emigracyjnych jako kuzyn i był on osobą, do której bezpośrednio podróżowała Paulina.

W 1913 roku w Wilmington w stanie Delaware Paulina weszła w związek małżeński z Leonem Romanikiem z Miastkowa, który podczas odprawy granicznej w USA również podał Stanisława Ramusiewicza jako osobę, do której podróżował.

Paulina jako młoda mężatka wyjechała z Wilmington wraz z mężem Leonem i zdecydowali się zamieszkać w Charleroi w stanie Pensylwania.

Wówczas w Charleroi przebywał wuj Pauliny – Antoni Ramusiewicz, młodszy brat Konstantego Ramusiewicza.

– Stanisław, urodzony w 1891 roku.

Stanisław Ramusiewicz wyjechał do Stanów Zjednoczonych jako 18-stoletni chłopak w 1910 roku wraz z Aleksandrą Klimaszewską ze wsi Susk na Mazowszu. Stanisław nie został wpuszczony na teren USA z powodu przeziębienia, więc był zmuszony powrócić do Europy. Po upływie dwóch tygodni podjął kolejną próbę przekroczenia granicy. Jako osobę, do której podróżował podał szwagra Stanisława Grabowskiego. Podróż zakończyła się pomyślnie.

Stanisław mieszkał w Wilmington w stanie Delaware przez dwa lata a pod koniec 1912 roku przyłączyła do niego narzeczona Józefa Klimkowska/Klimaszewska (rodzina nie jest pewna poprawnego nazwiska). Stanisław i Józefa pobrali się w styczniu 1913 roku, podobnie jak jego siostra Paulina, po czym również przeprowadził się do Charleroi w Pensylwanii i zamieszkał tam u wuja Antoniego Ramusiewicza.

– Józefa, urodzona w 1894 zmarła tego samego roku.

– Kazimiera, urodzona w 1895 roku.

Kazimiera Ramusiewicz weszła w związek małżeński z Franciszkiem Mirowskim i doczekali się syna Stanisława. Franciszek Mirowski wyjechał do Bostonu w Stanach Zjednoczonych, po czym sprowadził w 1914 roku swoją żonę Kazimierę wraz z dzieckiem Stanisławem.

– Józef, urodzony w 1900 roku. Józef Ramusiewicz, z ustalonych informacji wynika, iż pracował jako wyrobnik u lokalnych gospodarzy, natomiast ojciec Konstanty zmarł w 1911 r. W wieku 55 lat. Starsze rodzeństwo mieszkało w Stanach Zjednoczonych a losy jego matki, Rozalii i siostry Ludwiki nie zostały dotychczas ustalone.

Niestety Józef dożył jedynie do osiemnastego roku życia. Został pochowany za cmentarzu parafialnym w Miastkowie.

– Antoni, urodzony w 1898 roku.

Antoni Ramusiewicz wszedł w związek małżeński z Franciszką Walendziak i doczekali się sześciu dzieci.

Antoni zmarł w 1957 roku i jest pochowany na cmentarzu w Goworowie w województwie mazowieckim.

Dzieci Józefa Ramusiewicza i Bronisławy z domu Ruszczyk

Mieli oni dziewięć potomków, kolejno:

– Adela urodzona w 1892 roku (AU Szczepankowo 29/1892);

– Antoni urodzony w 1893 roku (AU Szczepankowo 200/1893) zmarł jako roczne dziecko w

1894 roku (AZ Szczepankowo 79/1894);

– Józefa urodzona w 1895 roku (AU Szczepankowo 99/1895) zmarła jako roczne dziecko w 1896 roku (AZ Szczepankowo 112/1896);

– Józef urodzony w 1898 roku (AU Szczepankowo 50/1898);

– Stanisława urodzona w 1901 roku (AU Szczepankowo 157/1901);

– Antonina urodzona w 1904 roku (AU Szczepankowo 32/1904);

– Bronisława urodzona w 1906 roku (AU Szczepankowo 75/1906);

– Stanisław urodzony w 1908 roku (AU Szczepankowo 152/1908);

– Marianna urodzona w 1911 roku (AU Szczepankowo 141/1911).

Najstarsza córka, Adela, wyemigrowała na pobyt stały do Stanów Zjednoczonych. Potomkowie Józefa i Bronisławy nadal mieszkają na terenach ziemi łomżyńskiej, a moje próby nawiązania kontaktu z nimi powiodły się i obecnie jestem w stałym kontakcie z Mariolą Zajączkowską – córką Stanisława Ramusiewicza a wnuczką Józefa i Bronisławy. Z informacji, jakie otrzymałem wynika, iż z tej gałęzi rodziny jedynie Adela emigrowała do Stanów Zjednoczonych.

Dzieje emigracji do Stanów Zjednoczonych członków rodziny Ramusiewicz opracowane w oparciu o dokumenty emigracyjne i odpisy aktów urodzenia, małżeństwa oraz śmierci jak również archiwalne artykuły z lokalnej prasy oraz przekazy rodzinne

Antoni Ramusiewicz, syn Piotra i Franciszki ze Strzeleckich, według dotychczasowych ustaleń był pierwszym członkiem rodziny Ramusiewicz, który emigrował do Stanów Zjednoczonych na przełomie XIX i XX wieku. Antoni wyjechał z ziemi łomżyńskiej z okolic Miastkowa lub Rzekunia znajdujących się pod zaborem rosyjskim do Charleroi, USA w stanie Pensylwania. Pracował jako robotnik w lokalnej hucie szkła.

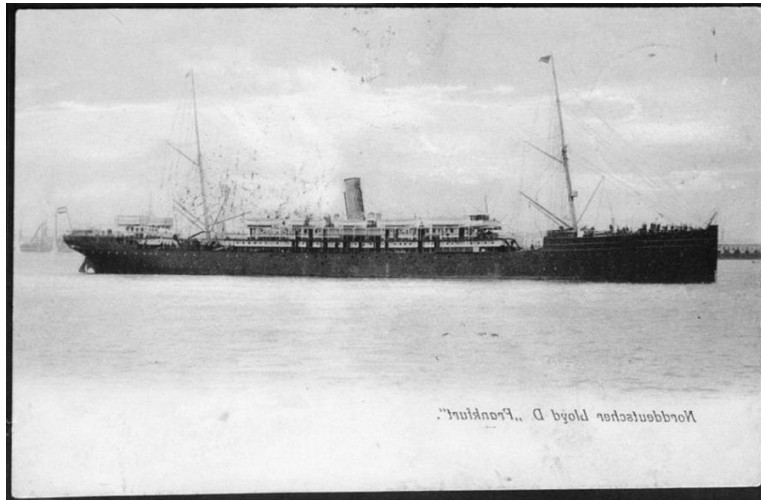
Antoni poślubił Anastazję ze Strzeleckich (?). W 1905 roku urodził się ich pierwszy syn Jan, następnie Aleksander w 1906 roku, Antoni w 1910 roku oraz Władysław w 1915 roku.

3 maja 1910 roku do Stanów Zjednoczonych przyżywa bratanek Antoniego, syn Konstantego i Rozalii Ramusiewicz – osiemnastoletni Stanisław Ramusiewicz, mój pradziadek. Przyżył on na pokładzie statku S.S. Main z Bremen w Niemczech wraz z Aleksandrą Klimaszewską z miejscowości Susk, w której się wychował.

Fot. 1. S.S. Main

Fot. 2. S.S. Frankfurt

Stanisław przechodził odprawę w porcie w Filadelfii w stanie Pensylwania, ale nie został wpuszczony na teren USA ze względu na przeziębienie i musiał podjąć podróż powrotną do Niemiec, na co wskazują dokumenty pokładowe ze statków odbywających rejsy pasażerskie do Ameryki Północnej. Stanisław odczekał tydzień i podjął kolejną próbę wjazdu do USA. 19 maja 1910 roku w Filadelfii Stanisław schodzi z pokładu statku S.S. Frankfurt, przekracza granicę amerykańską, zamieszkuje u Aleksandry Klimaszewskiej i jej przyszłego męża Franka Kupisa w miejscowości Wilmington w stanie Delaware.

Fot. 3. Budynek odprawy granicznej w Philadelphii

Fot. 4. Tablica upamiętniająca punkt kontroli granicznej w Philadelphii

Stanisław – jako osobę, do której podróżował, podał szwagra Stanisława Grabowskiego, męża swojej najstarszej siostry Ludwiki (ciekawostką jest fakt, iż Stanisław Grabowski w swoich

dokumentach emigracyjnych legitymuje się jako osoba samotna, a losy Ludwiki Ramusiewicz są obecnie nieznane).

Nazwisko Stanisława Ramusiewicza w dokumentach zostało wprowadzone jako *Ramisiewitz*, odnotowano również, ostatecznie miał przy sobie 4 dolary oraz imię i nazwisko matki, najbliższej osoby pozostałej w ojczyźnie – Razalii Ramusiewicz.

Po ośmiu miesiącach od wyjazdu Stanisława w miejscowości Miastkowo w obecnym województwie mazowieckim w wieku 55 lat umiera jego ojciec Konstanty.

12 sierpnia 1911 roku na pokładzie statku do Filadelfii w stanie Pensylwania przyżyła Paulina Ramusiewicz, starsza siostra Stanisława, a następnie Leon Romanik, przyjaciel Stanisława. Paulina i Leon podobnie jak Stanisław zamieszkują w Wilmington.

21 listopada 1912 roku na pokładzie statku S.S. Main taką samą podróż odbywa moja prababcia, dziewiętnastoletnia Józefa Klimkowska/Klimaszewska, córka Adama i Ewy z Majewskich, z miejscowości Susk w obecnym województwie mazowieckim. Józefa – jako osobę, do której podróżuje, podaje narzeczonego Stanisława Ramusiewicza.

W Wilmington w kościele parafialnym pod wezwaniem Świętej Jadwigi, ksiądz proboszcz Jan Gulcz udziela ślubu Paulinie Ramusiewicz i Leonowi Romanikowi.

Fot. 5. Ksiądz Jan Gulcz, kościół pod wezwaniem św. Jadwigi w Wilmington

Stanisław Ramusiewicz wraz z Józefą, 20 stycznia 1912 roku biorą ślub w tym samym kościele parafialnym w Wilmington co Paulina i Leon, ich świadkami są Jan Maskimko oraz Wiktoria Klimaszewska.

Archiwum Państwowe w Stanach Zjednoczonych posiada również dokumenty świadczące o tym, iż w Wilmington mieszkał i pracował przez pewien okres brat Stanisława –

Jan, który ostatecznie powrócił do żony zamieszkałej w Polsce, gdzie doczekali się syna – Jana. Obydwie pary decydują się na przeprowadzkę do Charleroi w stanie Pensylwania. Stanisław z żoną Józefą zamieszkuje u wuja Antoniego Ramusiewicza, a Stanisław podobnie jak wuj Antoni podejmuje pracę w hucie szkła.

Stanisław i Józefa spodziewają się dziecka, aczkolwiek Józefa przedwcześnie (w siódmym miesiącu trwania ciąży) rodzi bliźnięta płci żeńskiej, które nie przeżywają porodu. Stanisław wraz z Józefą wynajmują własne mieszkanie. Stanisław podejmuje pracę jako górnik, wkrótce w 1915 roku rodzi się im córka Stanisława, następnie kolejno synowie Józef w 1916 roku, Leon w 1918 roku oraz Stanisław – w 1920 roku.

Paulina i Leon Romanik wynajmują mały dom w sąsiedztwie Stanisława i Józefy oraz wuja Antoniego. Pierwszym dzieckiem tej pary jest urodzona w 1914 roku Maria, następnie w 1914 roku Stanisław, Genowefa w 1916 roku oraz Helena w 1919 roku.

Do Stanów Zjednoczonych w 1912 roku przybywa również kuzynka Stanisława i Pauliny, córka Józefa – brata Konstantego Ramusiewicza, Adela Wyrwas. Adela przybywa wraz z mężem Władysławem i urodzonym w 1910 roku synkiem, noszącym to samo imię co ojciec – Władysław. Mężczyźni w Stanach Zjednoczonych posługują się imieniem Walter, a nazwisko zostaje trochę zmienione, aby ułatwić jego wymowę w kraju anglojęzycznym – Werlwals. Para zamieszkuje w miejscowości Roscoe w niedalekiej odległości od Charleroi w Pensylwanii.

Małżonkowie doczekali się kolejnych dzieci: w 1913 roku rodzi się syn Józef, córka Stanisława w 1914 roku i syn Jan – w 1915 roku.

W 1914 roku do Bostonu w stanie Massachusetts przybywa siostra Stanisława i Pauliny – Kazimiera wraz z synkiem Stanisławem, urodzonym 18 stycznia 1914 roku.

W Bostonie przebywa już wówczas jej mąż Franciszek Mirowski, który przyłynął wcześniej – 31 maja 1913 roku na pokładzie statku S.S. Noordam i podjął pracę jako piekarz.

Para wkrótce doczekała się kolejnego potomstwa: Janiny w 1915 roku, Wandy w 1918 roku, Zygmunta w 1920 roku i Stefana w 1922 roku.

Fot. 6. Rodzina Mirowskich

W 1918 roku Antoni Ramusiewicz umiera na gruźlicę. Najstarsze dzieci Antoniego – jako nastolatki podejmują pracę, aby pomóc w utrzymaniu rodziny, o czym świadczy spis ludności z 1920 roku.

Anastazja, wdowa po Antonim, wychodzi ponownie za mąż i przyjmuje nazwisko Wiśniewska. Potomkowie Antoniego do dzisiaj żyją i mieszkają w okolicach Charleroi, a wielu z nich spoczywa na tym samym cmentarzu, w pobliżu miejsca wiecznego spoczynku Antoniego.

7 kwietnia 1921 roku w miejscowości Charleroi na tyłach domu mieszczącym się przy ulicy 920 Fallowfield odbywa się powszechna wówczas praktyka palenia odpadów wszelkiego pochodzenia. Było to w bezpośrednim sąsiedztwie miejsca zamieszkania Stanisława Ramusiewicza, Pauliny Romanik oraz domu, w którym mieszkał Antoni Ramusiewicz.

Płomienie palących się odpadów przyciągają uwagę bawiących się w pobliżu dzieci. Nieoczekiwanie ubranie małej Genowefy Romanik, córki Pauliny i Leona zajęło się płomieniami. Dziewczynka w pośpiechu jest przetransportowana do pobliskiego szpitala, aczkolwiek obrażenia są rozległe i poważne. Ostatecznie dziewczynki nie udało się uratować i według informacji z lokalnej gazety oraz aktu zgonu zmarła o godzinie 4:30 tego samego dnia.

Uroczystości pogrzebowe odbyły się w sobotę 9 kwietnia 1921 roku, a miejscem wiecznego spoczynku Genowefy staje się cmentarz katolicki Kalwaria "Calvary cemetery" w Charleroi.

PERSONAL AND STATISTICAL PARTICULARS		MEDICAL CERTIFICATE OF DEATH	
1. PLACE OF DEATH County of <u>Washington</u> Township of <u>Charleroi</u> City of <u>Charleroi</u>		CERTIFICATE OF DEATH Registration District No. <u>899</u> Primary Registration District No. <u>1276</u> File No. <u>36191</u> Registered No. <u>36</u>	
2. FULL NAME <u>Jennie Romanik</u>		3. SEX <u>Female</u> 4. COLOR OR RACE <u>White</u> 5. SINGLE, MARRIED, WIDOWED OR DIVORCED <u>Single</u>	
6. DATE OF BIRTH <u>Oct 30 1916</u>		16. DATE OF DEATH <u>April 7th 1921</u>	
7. AGE <u>4</u>		17. I HEREBY CERTIFY, that I regard as true the facts of the above named deceased on the <u>7th</u> day of <u>April</u> 19 <u>21</u>	
8. OCCUPATION (a) Trade, profession, or particular kind of work. (b) General nature of industry, business, or establishment in which employed (for employer)		18. CAUSE OF DEATH <u>Accidental Burns</u> <u>from fire 179</u>	
9. BIRTHPLACE <u>Poland</u>		19. SIGNATURE <u>M. T. Crowley</u> Deputy Coroner	
10. NAME OF FATHER <u>Leon Romanik</u>		20. DATE OF DEATH <u>Apr. 7, 1921</u>	
11. BIRTHPLACE OF FATHER <u>Poland</u>		21. LENGTH OF RESIDENCE (For Hospitals, Institutions, Asylums or Recent Residents). At Place of death: _____ to date _____ Was ever absent from place of death? _____ If so, at place of death: _____ Name of vessel: _____	
12. MAIDEN NAME OF MOTHER <u>Pauline Romanik</u>		22. PLACE OF BURIAL OR REMOVAL <u>Calvary Cemetery</u>	
13. BIRTHPLACE OF MOTHER <u>Poland</u>		DATE OF BURIAL <u>April 9 1921</u>	
14. THE ABOVE IS TRUE TO THE BEST OF MY KNOWLEDGE. Signature: <u>Gen Romanik</u> (Address) <u>Charleroi, Pa.</u>		23. UNDERTAKER <u>M. T. Crowley</u>	
15. DATE OF DEATH <u>Apr 7 1921</u>		ADDRESS <u>Charleroi, Pa.</u>	

Fot. 7. Akt zgonu Genowefy Romanik

CAUSE CHILD'S DEATH

A very distressing accident, resulting in the death of a little girl, occurred yesterday afternoon near her home on Long alley.

Jennie Romanik, daughter of Mr. and Mrs. Leon Ramanik, of 929 Long alley, was playing on a vacant lot near the home with other children of about her own age. A pile of rubbish was being burned, and the children were tossing pieces of paper on to the blaze. The little Romanik girl got too close to the burning pile when her clothing took fire. The child rushed back to her home and before the flames were subdued had been horribly burned about the body. Dr. Hill was summoned the little child taken to the hospital, where it was found she was beyond relief. She died at 4:30 o'clock.

Deputy Coroner Crowley was called in, and made a preliminary investigation, but a further investigation, will be made next Tuesday afternoon, when an inquest will be held at the Crowley mortuary. The child was aged four and one-half years. Funeral services will be held Saturday morning, interment in Calvary cemetery.

We wrześniu 1921 roku rodziny Stanisława Ramusiewicza i Pauliny Romanik decydują się na złożenie wniosku o paszport Rzeczypospolitej Polskiej w polskim konsulacie w Pittsburgh w stanie Pensylwania. Paszport Stanisława Ramusiewicza, który jest obecnie przechowywany przez jego wnuczkę Marię, zostaje wydany 23 września 1921 roku i uprawniał do podróży jego żonę i dzieci, które również były uwzględnione w tym dokumencie.

Płata \$ 2.00 Dział pas. 13
 Fee \$ 2.00 Sec. 13 art. 13
 No. 200/21

284
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IN THE NAME OF THE REPUBLIC OF POLAND

PASZPORT
 TYMCZASOWY
 Uprasa się wszystkie władze cywilne i wojskowe, aby pozwoliły bez przeszkód przejechać

Pan *Stanisław Pamiński*
szlachta
 obywatel *o.c.c.* Rzeczypospolitej Polskiej,
 ur. *1 listopada 1891 roku*
 w *Pińczynie pow. Cieszyńska*
Polska
 zamieszkał w *Pittsburgh, Pa.*

udaję się do *Belgii przez Anglię* who travels to *Belgium via England*
raz z żoną Józfa i dziećmi: with his wife *Józfa* and children:
Stanisława, Pauliny, Józfa, Stanisława i Józfa
i Stanisława 2 lata. *Stanisław, Paulina, Józfa, Stanisław i Józfa*
 ważny na *3* miesi. Valid for *three* month

PASSPORT
 All civil and military authorities are hereby requested to grant free passage to
 Mr. *Stanisław Pamiński*
Polish
 citizen of the Republic of Poland
 born *November 11, 1891*
 at *Pińczyna, Co. of Cieszyńska*
Poland
 residing at *Pittsburgh, Pa.*

KONSULAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
 CONSULATE OF POLAND
 PITTSBURGH, PA.
 data *23 stycznia 1921* date *September 23rd, 1921*

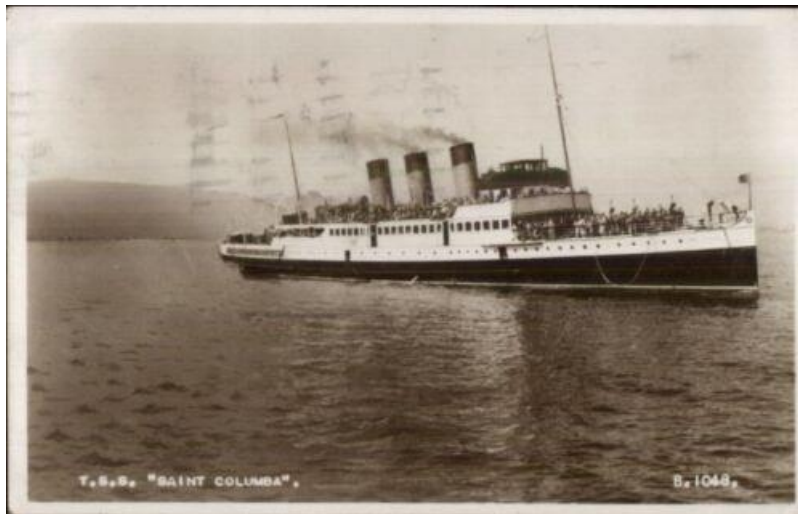
KONSUL
 CONSUL
W/2
Pamiński
 Vice-Consul

RYSOPIS
 DESCRIPTION
 Wiek *29*
 Age *29*
 Wzrost *5'8"*
 Stature *5'8"*
 Oczy *brązowe*
 Eyes *hazel*
 Usta *średnie*
 Mouth *medium*
 Włosy *ciemne*
 Hair *dark*
 Czoło *średnie*
 Forehead *medium*
 Nos *prost*
 Nose *straight*
 Twarz *okągła*
 Face *oblong*
 Szczególne znaki *żaden*
 Special marks *none*

Podpis:
 Signature:

Rodziny, rodzeństwa Stanisława i Pauliny decydują się na powrót do wyzwolonej od zaborów Polski. 10 października 1921 roku rozpoczynają oni podróż na pokładzie statku T.S.S. Columbia płynącego z Nowego Jorku w Stanach Zjednoczonych do Glasgow w Wielkiej Brytanii. Dobijają oni do portu w Anglii 17 października 1921 roku i ostatecznie płyną do Gdyni, gdzie kończą

Fot. 8. T.S.S. Columbia

Name of Ship		T.S.S. "COLUMBIA"		Port of Arrival		GLASGOW		Date of Arrival		17 OCT 1921							
Steamship Line		ANCHOR.		Whence Arrived		NEW YORK.											
NAMES AND DESCRIPTIONS OF ALIEN PASSENGERS.																	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8) AGE OF PASSENGERS						(9)	(10)	(11)	(12)	
							Under 1	1-4	5-14	15-24	25-34	35-44					45-54
No. of Passengers	Port of Origin	Names of Passengers	Class	Address of Passengers	Profession, Occupation, or Calling of Passengers	Age	Sex	Color	Height	Weight	Build	Complexion	Country of Birth	Country of Last Residence	Business	Remarks	
TRANSMIGRANTS.																	
134.	New York	Glasgow	Alynx, Johannes.	Sea.	Helelafozki, Finland.	Seaman.	27						Sweden.	FINLAND.	U.S.A.		X
135.	do.	do.	Antonsen, Herman.	"	P.O. Ibbestad, Norway.	Farmer.	29						U.S.A.	Norway.	"		X
136.	do.	do.	Johansson, George.	"	Vatngatan No. 3 Gatenberg, Sweden.	Labourer.	30						Sweden.	Sweden.	"		X
137.	do.	do.	Kisinski, Leon.	"	Warsaw, Poland.	Labourer.	55						Poland.	Poland.	"		X
138.	do.	do.	Kisinski, Antonius.	"	"	"	46						"	"	"		X
139.	do.	do.	Kisinski, Helen.	"	"	"	19						"	"	"		X
140.	do.	do.	Kisinski, Helen.	"	"	"			5				"	"	"		X
141.	do.	do.	Rutko, Maryanna.	"	Izkowa, Co of Byzsko, Finland.	House wife.	22						"	"	"		X
142.	do.	do.	Rutko, Raymond.	"	"	School.	9						"	"	"		X
143.	do.	do.	Rutko, Frank.	"	"	School.	7						"	"	"		X
144.	do.	do.	Rutko, Anela.	"	"	"			4				"	"	"		X
145.	do.	do.	Rozank, Leon.	"	Lomza, Poland.	Labourer.	29						"	"	"		X
146.	do.	do.	Rozank, Paulina.	"	"	Housewife.	30						"	"	"		X
147.	do.	do.	Rozank, Mary Magde-	"	"	School.	6						"	"	"		X
148.	do.	do.	Rozank, Stanislas.	"	"	School.	6						"	"	"		X
149.	do.	do.	Rozank, Helena.	"	"	"	2						"	"	"		X
150.	do.	do.	Ramsiewicz, Stanislas.	"	"	Labourer.	30						"	"	"		X
151.	do.	do.	Ramsiewicz, Josefa.	"	"	Housewife.	29						"	"	"		X
152.	do.	do.	Ramsiewicz, Stanis-	"	"	School.	6						"	"	"		X
153.	do.	do.	Ramsiewicz, Josef.	"	"	"	5						"	"	"		X
154.	do.	do.	Ramsiewicz, Leon.	"	"	"	3						"	"	"		X
155.	do.	do.	Ramsiewicz, Stanislas.	"	"	"							"	"	"		X
156.	do.	do.	Vanderhaeghen, Cyril.	"	Narcy Niens, France.	Farmer.	30						U.S.A.	France.	"		X
157.	do.	do.	Vanderhaeghen, Termino.	"	"	"	22						"	"	"		X
158.	do.	do.	Vanderhaeghen, Roland.	"	"	"							"	"	"		X

Rodziny meldują się u wójta gminy Rzekuń jako mieszkańcy miejscowości Susk. W rodzinnych stronach nie zostają jednak długo i wymeldowują się, aby przeprowadzić się do Wielkopolski.

Stanisław kupuje tam gospodarstwo rolne w miejscowości Białośliwie, a rodzina Romaników zamieszkuje w pobliskim Zacharzewie. W 1922 roku rodzi się moja babcia, ostatnie dziecko Stanisława i Józefy. Dziecku zostaje nadane imię Genowefa. Rodzina Romaników nie potrafi odnaleźć się jednak w "starej" rzeczywistości i decyduje się na powrót do USA.

16 sierpnia 1923 roku na pokładzie statku „Copenhagen” Leon Romanik samotnie wypływa do Nowego Jorku z ostatecznym celem zamieszkania w Bostonie w stanie Massachusetts, a jako osobę, do której podróżował, podaje szwagra Franciszka Mirowskiego.

Po upływie kilku miesięcy do Leona Romanika przy pływa żona Paulina wraz z dziećmi. Rodzina wspólnie zamieszkuje w Bostonie, w dzielnicy "West End". Ta zachodnia część miasta jest zamieszkiwana przez Włochów, Polaków oraz Żydów.

2 stycznia 1925 roku na świat przychodzi ostatnie dziecko Pauliny i Leona Romanik – syn Karol.

Fot. 9. Paulina Romanik z córka Heleną

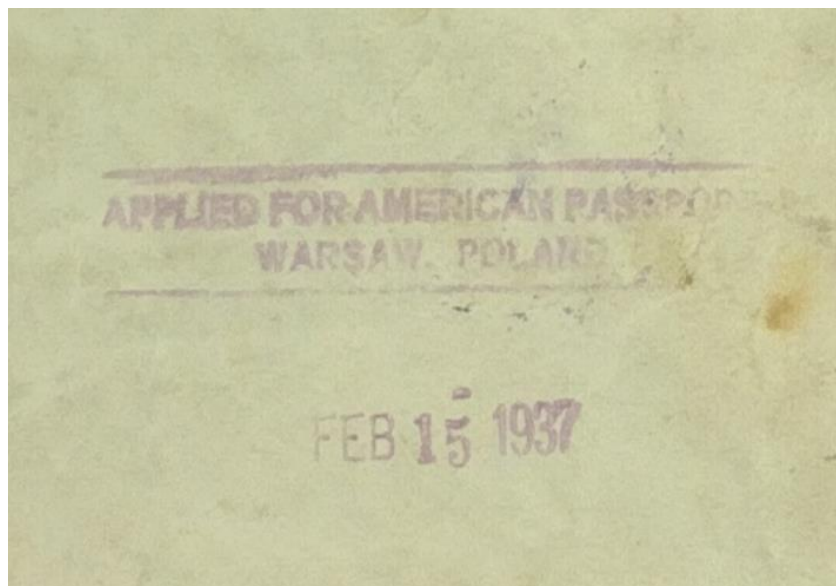
17 kwietnia 1925 o godzinie 10 rano umiera w domu, moja prababcia, Józefa, żona Stanisława Ramusiewicza. Stanisław wchodzi w związek małżeński z Jadwigą Kowalską i ma z nią kolejno synów: Czesława urodzonego w 1930 roku, Bronisława urodzonego w 1933 roku, Kazimierza urodzonego w ... roku oraz Edmunda urodzony w ... roku.

Fot. 10. Rodzina Stanisława Ramusiewicza z żoną Jadwigą

Przyrodnie rodzeństwo dorasta wspólnie na gospodarstwie w Białośliwiu. Dwóch braci przyrodnych Józef i Czesław decydują się wstąpienie do seminarium duchownego. Leon, pracuje w lokalnej piekarni i pewnego poranka po pracy zwierza się swojej siostrze, mojej babci, Genowefie, że rozważa możliwość wyjazdu do Stanów Zjednoczonych. Po pewnym czasie Leon powiadamia swojego ojca Stanisława o swoich zamiarach i w odpowiedzi ma usłyszeć słowa: „Jedź dziecko, bo tam będziesz żył dobrze”.

15 lutego 1937 roku w konsulacie generalnym Stanów Zjednoczonych w Warszawie, Leon posługuje się polskim paszportem swojego ojca, aby udowodnić amerykańskie obywatelstwo i składa wniosek o wydanie paszportu Stanów Zjednoczonych.

W rodzinnym Białosłiwu rodzina i znajomi wspólnie żegnają Leona, który następnie z portu w Gdyni popłynął do Nowego Jorku i dotarł tam 19 czerwca 1938 roku, a następnie zamieszkał w Bostonie u swojej ciotki Pauliny Romanik i podjął pracę piekarza w lokalnej piekarni.

Fot. 11. Leon u dołu w białym podkoszulku

Po włączeniu się USA do drugiej wojny światowej, Leon zostaje powołany do służby wojskowej w marynarce wojennej i służy jako kucharz na Pacyfiku.

Fot. 12. Leon w prawym górnym rogu

W 1941 roku Leon wchodzi w związek małżeński z Zofią Dydziak.

13 marca 1947 roku w Białosiłwiu umiera ojciec Leona, Stanisław Ramusiewicz – Leon nigdy więcej nie zobaczył się z ojcem po wyjeździe do USA, a także rodzina traci kontakt na około 40 lat.

W międzyczasie na świat przychodzi jedynie dziecko Leona i Zofii – Allan. 15 kwietnia 1979 roku do Stanów Zjednoczonych leci Przyrodni brat Leona, ksiądz Czesław Ramusiewicz. Przechodzi on odprawę celną na lotnisku JFK w Nowym Jorku, a z lotniska odbiera go znajomy Klemens Kozłowski. Czesław Ramusiewicz następnie udaje się w podróż pociągiem do Bostonu, gdzie po ponad 40 latach spotyka się z bratem Leonem Ramusiewiczem.

Czesław spotyka się w Bostonie także ze swoimi kuzynami z rodziny Romaników oraz ich dziećmi. Odwiedza też wraz z Leonem grób rodziny Romaników na cmentarzu St. Michael w miejscowości Roslindale.

Wizyta Czesława owocuje decyzją Leona o jego własnej podróży w odwiedziny do Polski w roku 1980 oraz wielu kolejnych aż do jego śmierci w 1994 roku.

Dzięki odnowionym relacjom rodzinnym do Stanów Zjednoczonych wyjeżdżają na stały pobyt jak również na emigrację zarobkową dzieci Genowefy Bochyńskiej z domu Ramusiewicz.

W późniejszych latach do tego grona dołączają również jej wnuki, ale ostatecznie z grona wnucząt Genowefy, prawnucząt Stanisława Ramusiewicza, tylko ja, Mariusz Bochyński, w 2001 roku decyduję, się na pobyt stały a w roku 2008 dołączają do mnie moi rodzice Hanna z domu Śpitalniak i Adam Bochyńscy.

24 maja 2018 roku w Bostonie na świat przychodzi mój syn, Patrick Gerard Bochyński, praprawnuk Stanisława Ramusiewicza.

W 2021 roku postanawiam odwiedzić Charleroi w Pensylwanii, gdzie mój pradziadek żył i pracował przez pewien czas. Podróż ta zainspirowała mnie do poznania i poszukiwania szczegółów jego pobytu w USA, co owocuje odkryciem członków rodziny, dotychczas nieznanymi z ustnych przekazów członkom mojej rodziny.

Dzięki mediom społecznościowym oraz portalom genealogicznym udaje się ustalić wielu członków rodziny oraz nawiązać z nimi kontakt.

Liczne testy DNA przeprowadzone przez potomków rodziny Ramusiewicz pozwalają pani Saricie Cooper, poszukującej ojca swojej mamy, jasno stwierdzić przynależność genetyczną do rodu Ramusiewiczów. W chwili obecnej analizy dokumentów trwają, a pani Sarita Cooper w wielkim stopniu przyczyniła się, dzieląc się swoją wiedzą, do odkrycia na nowo historii emigracji członków rodziny Ramusiewiczów do Stanów Zjednoczonych.